

Emisije štetnih gasova iz velikih elektrana na sagorevanje reguliše dve direktive - o velikim ložištima (LCPD) i industrijskim emisijama (IED). Prema odredbama Ugovora o osnivanju energetske zajednice, direktiva o velikim ložištima trebala je biti primenjena do 31. decembra 2017. godine, bez produžetka za pripremu Nacionalnih planova za smanjenja emisija. Međutim, Ministarski Savetu EnZ je u oktobru 2013. doneo odluku da se njena primena odloži do kraja 2023. godine. U Evropskoj Uniji ovu direktivu zamenjuje direktiva o industrijskim emisijama od 1. januara 2016. odnosno pre nego što bi ugovorne strane EnZ trebalo da primene direktivu o velikim ložištima, prenosi sajt serbia-energy.eu

LCPD direktiva se odnosi na termoeneregetska postrojenja snage jednake ili veće od 50 megavata. Njen cilj je da se smanji nivo čestica i ograniči emisija sumpor-dioksida, azotnih oksida i suspendovanih čestica iz ovih postrojenja. Prilikom izrade Nacionalne strategije za aproksimaciju u oblasti životne sredine Republike Srbije, procenjeno je da će tršokovi usaglašavanja sa projektovanim vrednostima iznositi 1,5 milijardi evra.

IED direktiva objedinjuje LCPD i šest drugih direktiva, među kojima je Direktiva o integrисаном спречавању и контроли загађења (IPPC), која је једна од првих директива у потпуности транспонована у правни систем Србије. Законом о integrисаном спречавању и контроли загађења дефинишу се услови за добијање integrисане дозволе и услови за примену стандарда најбоље доступне технике које је усвојила Европска Комисија. Свих десет термоенергетских постројења EPS-а су предали захтеве и у поступку су добијања IPPC дозволе, што ће значити пуну примenu ове директиве у оквиру EPS-а.

Elektroenergetski систем Србије је највећи у региону и око 64 процената електричне енергије се производи из лигнита из „Колубаре“ и „Костолца“. У циљу примене LCPD и IED директиве, на нове елеткране и one које ће бити ревитализоване, морaju да upgrade систем за десумпоризацију, денитрификацију издувних гасова и високо ефикасне електростатичке филтере. Економска анализа података у Националној стратегији за aproksimaciju u oblasti životne sredine pokazala је да тек 2023. године постоји могућност усклађивања са LCPD директивом, што значи да ће за IED директиву бити потребно још више времена.

У EPS-у оценјују да је одлaganjem примене директиве о velikim ložištima izbegнута ситуација да energetska stabilitet буде угрожена затварањем термоелектрана instalisane snage испод 300 megavata, за које нису obezbeđeni zamenski kapaciteti, а не постоји економска opravданост за примену изузетно скупих savremenih sistema за smanjenje štetnih emisija. Примена директиве о velikim ložištima значи да постојећа постројења EPS-а морaju да смање emisije supmor-dioksida испод 400 mg/m^3 , azotnih oksida испод 200 mg/m^3 и čestica испод 50 mg/m^3 . У случају supor-dioksida иде се на опцију да концентрација буде мања од 200 mg/m^3 jer ће се на тај начин истовремено испuniti захтев IED директиве.

Vrednost projekata koje EPS realizuje ili planira u cilju ostvarivanja zadatih vrednosti iznosi ukupno 625 miliona evra. Da je na snazi ostala prethodna odluka o primeni LCPD od 2018. godine, to bi značilo gašenje blokova snage manje od 300 megavata jer na njima nisu predviđene aktivnosti na smanjenju emisija, što je ukupno više od 1.100 megavata. Problem bi nastao i za blokove ukupne snage 1.200 megavata, kod kojih projekti zaštite životne sredine ne mogu biti okončani do roka koji je prvo bitno bio predviđen.

Projekti EPS-a na planu smanjena štetnih emisija ostavljaju dovoljno prostora za ispunjavanje preuzetih obaveza prema Energetskoj Zajednici, a samim tim i prema Evropskoj Uniji. S obzirom da su u pitanju dugotrajni i veoma skupi projekti, ključni faktor je blagovremeno obezbeđivanje novca za njihovu realizaciju. Ispunjavanje obaveza EPS-a znači i osetan pomak Srbije u procesu prilagođavanja obimnim propisima EU u oblasti životne sredine.

Odsumporavanje u TENT „A“ je najznačajniji projekat EPS-a, čija vrednost iznosi 170 miliona evra, a rok za završetak je kraj 2017. godine. Sredstva je obezbedila Japanska agencija za međunarodnu saradnju JICA. Prva faza projekta obuhvata izgradnju postrojenja za odsumporavanje za blokove A3 i A4, a druga faza za blokove A5 i A6.

Ovaj najveći ekološki projekat, koji se prvi put izvodi u Srbiji, smanjiće emisije sumpor-dioksida na izlazu iz postrojenja ispod 200 mg/m^3 , što će zadovoljiti i zahteve IED direktive. Svoje ponude na raspisanom tenderu dostavile su kompanija ANDRITZ, konzorcijum MHPS i FISIA BABCOK DOBERSEK DENIZA M. U toku je faza evaluacije ponuda od strane EPS-a, nakon čega sledi odobravanje od strane Japanske agencije, što bi trebalo biti okončano do kraja januara 2015. Po dobijenom odobrenju, u februaru bi trebao biti potpisana ugovor sa ponuđačem.

Rok za završetak odsumporavanja TENT „B“ je 2019. godina, a u toku je izrada tenderske dokumentacije. Procenjena vrednost projekta je 160 miliona evra. Odsumporavanje u TE „Kostolac“ biće izvršeno u sklopu kineskog kredita. Vrednost investicije je oko 96 miliona evra, a završetak se очekuje krajem 2015. godine. U sklopu kapitalnog remonta „TE Morava“ planiranog za sledeću godinu, biće postavljeni elektrofilteri, koji su donacija EU vredna 5 miliona evra, prenosi sajt serbia-energy.eu

Izvor; Serbia Energy